

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Örigenus Tōn Eis Tas Theias Graphas Exēgētikōn Apanta Ta Ellēnisti Heuriskomena

Origenes

Rothomagi, 1668

Tomvs Tertivs. Quod factum est in ipso vita erat, & vita illa erat lux
hominum.

urn:nbn:de:hbz:466:1-19358

mus : adeo vt enunciemus solum sanctum A
 rationis capacem esse. Rursum si intel-
 lerimus factam in Sermone vitam, jux-
 ta eum, qui dicit : *Ego sum vita*, dicturi
 sumus neminem extra Christi fidem vi-
 vere, sed omnes mortuos esse, qui Deo
 non vivant, & quod vivere ipsorum, sit
 vivere peccato, & idcirco, vt ita dicam,
 vivere ipsorum ad mortem pertineat. In-
 spice vero, an non hoc frequenter pro-
 ponant divina Scriptura, alicubi Serva-
 tore dicente : *An non legis, quod dictum*
est in rubo : Ego Deus Abraham, & Deus
Isaac, & Deus Iacob, non est Deus mortuo-
rum, sed viventium, & : Non justificabitur
in conspectu tuo omnis vivens. Ceterum
 quid dicere opus est de ipso Deo, vel Ser-
 vatore ? Ambigitur enim utrius sit vox
 illa, que apud Prophetas dicit : *Vivo ego,*
dicat Dominus. Ac principio quidem vi-
 deamus illud : *Non est Deus mortuorum,*
sed viventium; quod perinde valet atque
 illud, non est peccatorum Deus, sed
 sanctorum Deus. Magnum enim Patriar-
 charum munus, Deum vice sui nominis
 illorum nomenclaturam applicuisse suæ
 proprie appellationi Dei : quemadmodum
 etiam Paulus inquit : *Propter quod*
non erubescit Deus vocari Deus ipsorum.
 Iraque Deus est patrum, & omnium san-
 ctorum : nec alibi scriptum reperias, Deum
 esse alicujus impiorum Deum. Si ergo
 Deus sanctorum est, & Deus viventium
 esse dicitur, sancti sunt viventes, & vi-
 ventes sancti : quippe cum sanctus non
 sit extra viventes, nec aliquis jam sit vi-
 vens, qui cum ipsa vita non etiam hoc
 habeat, vt sit sanctus. Idem fere de eo
 sentiendum est, quod ait : *Hilariter affe-*
ctus ero erga Dominum in regione viven-
tium. Perinde ac si dixisset in ordine
 sanctorum, vel in loco sanctorum, nem-
 pe animi hilaritate proprie, vel in ordi-
 ne, vel in loco sanctorum existente, &
 perinde quasi nullus eam plene sit pos-
 sessurus, qui vel ad ordinem sanctorum,
 vel ad locum sanctorum non pervenerit :
 ad quem accedat oportet quisquis hac in
 vita perceperit umbram veluti, & imagi-
 nem vere hilaritatis. Quin illud, *Non*
justificabuntur coram Deo viventia om-
nia, declarat neminem, quantumlibet
beatum, si cum Deo, ac iustitia ipsius
conferatur, justificari, veluti si tale quid-
dam altero exemplo diceremus, non
splendet lucerna vlla coram Sole; splen-
debit quidem omnis lucerna, sed tum,
cum radiorum Solis splendore non illu-
stratur. Iustificabitur etiam omnis vi-
vens, at vero non coram Deo iustifica-

γικόν εἶπέν. ἄρα καὶ ἀποφύλασται αὐτὸ ἐπὶ μέ-
 νος ὁ ἅγιος πατριάρχης. πάλιν ἐὰν σκευδαίωται πάλιν
 ἡρομελίαν ἐν τῷ λόγῳ ζαβὶ, τὸν εἰπόντα· ἐγὼ
 εἰμι ἡ ζωὴ, ἕρομελίαν μὴδὲνα ἦν ἔξω τῆς πί-
 στως χειρὸς ζῆν, πάλτας ἔδ) νεκροῦς, τὰς μὴ
 ζῶντας δεῖ, τὸ πῶ ζῆν αὐτὸν (ζῆν ἔδ) τῆς ἀμάρ-
 τίας, καὶ ὄψθ τῶτο, ἢ ὅπως εἶπω, ζῆν θα-
 νατὸν τυχερῶν. ἔπειθεν ὁ εἰ μὴ τῶτο πολλὰ
 χειρὸς περὶ αὐτὸν αὐτὸν ἰδῶν γραφαὶ τὸ ἔπει μὴ τῶ
 σωτῆρος φάσκοντες. ἢ οὐκ αὐτῶντος ὁ ῥῆθῆν
 ἔπει τῆς βίας. ἐγὼ θεὸς ἀβραάμ, καὶ θεὸς
 ἰσαὰκ, καὶ θεὸς ἰακώβ. οὐκ ἐστὶ θεὸς νεκρῶν
 ἀλλὰ ζῶντων, καὶ ὁ δικαιοδοσίαν κατενώπιον
 σου πᾶς ζῶν. τί δὲ περὶ αὐτῶ λέγειν δὲ τῶ
 θεῷ ἢ τῶ σωτῆρος; ἀμφοτερόθεν γὰρ ὁπότερου
 ἔδ) ἢ λέγουσιν ἐν τοῖς περὶ αὐτῶ φωνῆ. ζῶ ἐ-
 γὼ λέγει κύριος. καὶ περὶ τῶν γε ἰδαίω τῶ
 οὐκ ἐστὶ θεὸς νεκρῶν, ἀλλὰ ζῶντων, ἴδῶν διωά-
 μων τῶ. οὐκ ἐστὶ ἀμάρτῶτων, ἀλλὰ ἁγίων
 θεῶς. μετὰ τὸ γὰρ διαρεῖ τοῖς πατριαρχαῖς.
 τὸ ἐν θεῷ αὐτῶ ἰσχυροῦς περὶ αὐτῶ πάλιν εἰκαί-
 νων ὀνομασίαν τῆ θεῷ ἰδῶν αὐτῶ περὶ αὐτῶ
 εἰα, κατὰ καὶ ὁ παύλος ὅποι. ὅθ) οὐκ ἐπα-
 ρώσται ὁ θεὸς, θεὸς καλεῖσθαι αὐτῶν : ἐκ τῶ
 θεῷ ἔστ) ἦν πατέρων καὶ πᾶσαν ἦν ἁγίων. καὶ
 οὐκ αὐτῶ αἰαχρημασίαν διείχοντες ἐν θεῷ
 ἔδ) ἐν θεῷ πνος ἦν ἀποβῶν. εἰ ὅπου ὁ θεὸς
 ἁγίων ἐστὶ καὶ θεὸς ζῶντων ἔδ) λέγει, οἱ ἅγιοι
 ζῶντες εἰσι, καὶ οἱ ζῶντες ἅγιοι, ὅτι ἁγίον ἔξω
 ἦν ζῶντων, ὅτι ζῶντος χριστιανῶντος μόνον,
 καὶ ἐκ τῶ τῶ ζῆν ἔχοντες καὶ ὁ ἅγιον αὐτῶν
 τυχερῶν. ὁ σωτῆρῶν δὲ ἐστὶ καὶ ἐπὶ τῶ
 διαρεσίω τῶ κυρίας ἐν χάρα ζῶντων ἰδῶν.
 ὡς εἰ ἐλέγῃ ἐν τῶ ἁγίων, ἢ ἐν τῶ τῶ πῶ
 ἁγίων τῶς κυρίας διαρεσίω, ἢ πῶ ἐν τῶ τῶ
 εἰ ἦν ἁγίων, ἢ ἐν τῶ τῶ πῶ ἦν ἁγίων τυ-
 χουσίω. ἐδέτω ἀκρῶς διαρεσιωῦτος τῶ μὴ
 εἰς πάλιν ἦν ἁγίων καχρησίω, ἢ τῶ μὴ
 εἰς ἐν πῶ πῶ ἦν ἁγίων χριστιανῶν, εἰς ἐν χρι-
 στῶν δὲ ἡσῶ πάντα ἐν οἰοῖ σικαὶ καὶ εἰχνα
 τῶς διαρεσίω τῶς ἀληθινῶς ἐν τῶ εἰα τῶ
 τῶ περὶ αὐτῶ τῶ καὶ τῶ. ὁ δικαιοδοσίω
 δὲ καὶ ἐνώπιον τῶ θεῷ πάντα ζῶντα, διὰ
 ὅτι ὡς περὶ θεῷ καὶ πάλιν ἐν αὐτῶ δικαιοσύ-
 νῶ ἔδ) δικαιοδοσίω ἦν πᾶν μαχαίω,
 ὡς εἰ καὶ ἐλέγῃ ἐπὶ ἐπέσω σωτῆρῶν
 τῶς πῶ πῶ, ὁ σωτῆρῶς πᾶς λέγῶς ἐνώπιον ἁγίων.
 φωνῆ μὴ γὰρ πᾶς λέγῶς, ἀλλ' ὅπου μὴ κα-
 ταζῶ ζῆνται ἔσω ἁγίων. δικαιοδοσίω δὲ καὶ
 πᾶς ζῶν, ἀλλ' οὐκ ἐνώπιον τῶ θεῷ. ὅτι τῶς καὶ πῶ συκρίνεται, καὶ ἔσω τῶ σῶθῶς
 καχεα.

M. 11. 26, 27.

Psal. 141. 2.

Nom. 14. 28.

Hebr. 11. 16.

Psal. 114. 9.

κεκρυμμένοις, πρὸς τὸς λαμψάτους τὸ φῶς. καὶ ὅσα εἰ καὶ πρὸς τὸ ἐν ταύτῃ ἀναγγέλλειν νο-
 πτεον· λαμψάτους δὲ φῶς ὑμῶν ἔμπεσοθεν ἡμῶν
 ἀνθρώπων. ἢ γὰρ· λαμψάτους τὸ φῶς ὑμῶν
 ἔμπεσοθεν τῷ θεῷ· τῆτο γὰρ εἰ ἐκεπέλετο, ἀ-
 δυνάτων αὐτῶν εἰδένου ἐθελῶ, ὡσπερ καὶ ὅτις λυ-
 χροῖς ἐμψύχοις ὄντι ἐν τοῦτον εἰδένου τὸ, λαμ-
 ψάτους τὸ φῶς αὐτῶν ἔμπεσοθεν τῷ ἡλίῳ· ἢ καὶ οἱ
 τυρόντες αὐτῶν μόνι οὗτοι ἡμῶν ἐκδινηθήσονται
 καὶ ἐνώπιον τῷ θεῷ, ἀλλὰ καὶ οἱ ὡς ἐν ζῴσι
 ἡμῶν ἐκδινηθῶσι ἀφ' ἑαυτῶν, ἢ ὅσα μῆλλον B
 ἢ αὐτῶν ἢ πῶντων ἡμῶν ζῴσιων διειρηνοῦν ἢ δι-
 χειροῦσινται, ὡς περὶ πῶν τῶν θεῶν διειρηνοῦ-
 νται, ὡς εἰ καὶ ἅμα πῶντα τῶν ὅτι γῆς τυ-
 κπεινά σωματικῶν φάταί φασιν μὴ δύνα-
 σθαι ταῦτα φωτίζειν, ὡς περὶ πῶν τῶν
 ἡλίου ἀγίας· καὶ ἰσχυράσιν αὐτῶν ἐκ τῶν εἰρη-
 μέτων νοπτέον καὶ τὸ· ζῶ ἐγὼ, λέγει κύριος,
 πάντα τὸ κύριος ζῆν, μαλιστα ἐκ τῶν εἰρη-
 μέτων περὶ τῶν ζῆν, πῶντα μόνον τυρόντες
 ταύτῃ καὶ ὅσα εἰ ἀφ' ἑαυτῶν τῶν δυνάτων ὁ πῶν C
 εἰς τὰς ἐθελῶν τῶν ἐθελῶν νοήσας τῆς ζῴης
 τῷ θεῷ, καὶ ἀγίας τῶν σωματικῶν τῶν· ζῶ ἐγὼ,
 λέγει κύριος, εἰρηκαί περὶ θεῶν, ὁ μόνος ἔχων
 ἀθανάσιαν, ἢ ὅτις πῶντα τῶν ζῴσιων ἔχων
 τῶν ἢ ἀφ' ἑαυτῶν πῶντα καὶ ἀθανάσιον ζῶντα· καὶ
 πῶντα ἡμῶν περὶ τῶν ζῴσιων, ἢ ὅτις ὅτις ὅτις
 ἔχων πῶντα τῶν πῶντα ἀθανάσιαν, ἐθελῶσιν γὰρ
 ἢ ὅτις πῶντος θανάτου· ἢ ὅτις δὲ ἔχων τῶν
 πῶντα τῶν ζῴσιων τῶν θεῶν, καὶ ζῴης ἢ τίς ὅτις ὁ
 ζῴσιος, καὶ ζῴσιων ἐν γὰρ ἰδῶν τυρόντων, D
 καὶ ζῴσιων ἢ διειρηνοῦν ἐνώπιον τῷ θεῷ, ἀ-
 κολοῦσας πῶντας πῶντα πῶντα τῶν, ὁ μόνος
 ἔχων ἀθανάσιαν, τὰ τῶν πῶντα συμπερι-
 λαμβάνει περὶ τῶν πῶντα ὅτις πῶντα μὴ
 ὅτις ἔχων, ὡς ἀγίας συμπεριλαμ-
 μακροῦσινται· ἢ ὅτις ἀγίας ἔχων ἢ μακρο-
 εἰσότης καὶ πῶντα πῶντα πῶντα ζῶντα, πῶν
 ἢ ὅτις πῶντα τῶν τῶν πῶντα τῶν πῶντα, * ἢ
 μόνος ἔχων ἀθανάσιαν· καὶ μῶντα εἰδέναι ὅτι
 πῶντα ὁ σῶντα ἢ ὅτις πῶντα ἢ ὅτις ἢ ὅτις, πῶν
 δὲ αὐτῶν καὶ ἢ ὅτις· ζῴσιων δὲ εἴ πῶντα εἰς αὐτῶν E
 καὶ ἢ ὅτις· τῶν πῶντα γὰρ ἢ ὅτις ὅτις πῶντα,
 ἢ καὶ ὡς οἱ πῶντα ἀφ' ἑαυτῶν πῶντα ὅτις ἐκ
 τῶν πῶντα εἰς αὐτῶν λαμβάνει, εἰ μὴ ἔχων
 πῶντα ἢ πῶντα πῶντα ἀφ' ἑαυτῶν, ἢ φιλαν-
 θεσπίας, ἢ ὅτις πῶντα· ἀλλὰ καὶ ὅτις
 ὅτις ἢ ὅτις ὅτις, καὶ ἢ ὅτις, ὁ μόνος πῶντα

A bitur, quando cum illis comparatur, qui
 inferne habitant, quique tenebris deci-
 nentur, apud quos lucebit illorum lux.
 Et vide num hac ratione intelligendum
 sit etiam illud, quod est in Evangelio:
 Luceat lux vestra coram hominibus: non
 enim dixit, Luceat lux vestra coram Deo,
 alioqui præceptum daturus impossibile, si
 hoc præcepisset, perinde ac si lucernis
 animatis præcepisset, uti lux ipsorum
 coram Sole lucret. Quamobrem non
 modo vulgus viventium non justificabitur
 coram Deo, sed nec etiam hi, qui
 ceu inter viventes inferioribus præstant;
 quodque magis etiam est, omnium vi-
 ventium in vnum collecta justitia, com-
 paratione Dei, non justificabitur, per-
 inde ac si luminibus, quæ super terram
 sunt, nocturnis in vnum collectis dice-
 rem ego, fieri non posse, uti splendo-
 rem afferant, splendorum hujus Solis
 comparatione. Per repetitionem vero
 eorum, quæ diximus, considerandum
 etiam illud est: Vivo ego dicit Dominus,
 cum proprio vivere præcipit ex his,
 quæ de vivendo differuimus penes solum
 sit Deum. Et vide num ob hoc possit
 Apostolus in hyperbolen vsque conside-
 rata Dei vitæ excellentia, & ut dignum
 est Deo, intelligens illud: Vivo ego di-
 cit Dominus, de Deo dixisse: Qui solus
 habet immortalitatem, nullo vivente præ-
 ter Deum, immutabilem, inalterabilem
 divinitatem habentem, & quid ambigi-
 mus de cæteris, quando ne Christus qui-
 dem Patris habuerit immortalitatem?
 nam pro quocunq; mortem gustavit.
 Cum vero inquiramus de his, quæ ad
 Deum viventem pertinent, & de vita,
 quæ est Christus, deque viventibus, qui
 sunt in sua regione, atque de viventibus
 etiam his, qui coram Deo non iusti-
 ficantur, consequenter his apponentes,
 qui solus habet immortalitatem, pari-
 ter etiam assumemus, quæ subintelligun-
 tur, nempe quod omne quicquid dixeris
 rationis capax, non habeat substantialiter
 (ceu inseparabile accidens) beati-
 tudinem. Nam si inseparabilem habeat
 beatitudinem, & præcipuam vitam, quo-
 modo verum erit illud, quod de Deo
 dicitur, qui solus habet immortalitatem?
 Sciendum est attamen Servatorem non
 esse sibi ipsi aliqua, sed alijs; aliqua ve-
 ro & ipsi, & alijs. Insuper quarendum
 est, an aliqua ipse habeat, quæ nullus
 alius. Namque palam alijs est pastor:
 non more pastorum, qui hominibus præ-
 sunt, utilitatem ad se trahens, eo quod
 pascat; nisi forte eorum, qui pascantur,
 utilitatem, benignitatis causa, propriam

Mat. 5. 16.

1. Tim. 6. 16.

1. Tim. 6. 16.

Hebr. 2. 9.

esse reputet. Quinetiam via est, alijs similiter etiam ostium, jam etiam in con-
 Pars 11.

fesso est, quod sit etiam virga; sibi vero ipsi, & alijs sapientia; fortassis etiam λόγος, [idest ratio.] Quarendum est insuper, num ex ea multitudine speculationum quæ sunt in ipso, in quantum sapientia est, sint aliquæ speculationes apud ipsum, quas reliqua natura generata percipere nequeat, quarumque sibi ipsi scientiam rel. ryet. Nec inexaminata relinquenda est oratio de Spiritu sancto ob timorem: nam quod etiam ipse ab illo edoceatur, liquet ex eo quod de Paracleto, & Spiritu sancto dicitur:

^{Ioh. 16. 14.} De meo accipiet, & annuntiabit vobis; sed ^{15.} diligentius inquirendum est, an cum docetur, omnia capiat, quæ defixis in Patrem oculis à principio existens Filius agnoscit. Si ergo Servator aliqua quidem est alijs, aliqua vero forsitan sibi ipsi, eaque vel nulli, vel vni, vel paucis, examinandum est, vtrum Servator, quatenus est vita illa, quæ facta est in Sermone, sibi ipsi, & alijs sit vita, an alijs: & si alijs, quibus alijs. Quamobrem si vita, & lux hominum idein sint, inquit enim: *Quod factum est, in ipso vita erat; & vita illa erat lux hominum.* Et lux hominum, aliquorum est lux, & hæc non omnium, qui rationis sint capaces, propterea quod addita sit vocola, hominum, sed hominum est lux, vita erit etiam vita hominum, quorum etiam lux est. Et in quantum est vita, dici potest Servator non sibi ipsi, sed alijs vita, quorum est etiam lux. Hæc sane vita in λόγος, [hoc est in Deo filio] fit, inseparabilis ab ipso existens, simulatque facta fuerit; præexistat enim λόγος, [idest sermo, sive ratio] in anima oportet, qui ipsam expurget, vt post hunc, & ab ipso provenientem purgationem, omni prorsus ablata mortificatione, & infirmitate, pura, sinceraque vita ingeneretur apud omnem, qui fecerit seipsum capacein Sermonis, in quantum Deus est. Cæterum duo singulatim observanda sunt, differentiaque eorum accurate examinanda, primum quidem λόγος, [id est sermo] est in principio, deinde quod vita in Sermone. Sed Sermo quidem in principio non est factus: nec enim fuit, quando principium fuerit absque Sermone, & ratione, quam ob causam dicitur: *In principio Sermo erat.* At vero vita in λόγος, [idest sermone] non erat, sed facta est, quandoquidem vita est lux hominum: cum enim homo nondum esset, neque lux hominum erat: considerata luce hominum, iuxta relationem ad homines. Cæterum nemo nos vrgeat ratur nos hæc temporaliter enunciare, ordine exigente, primum, & secundum, & quæ deinceps, etiam si tempus non inveniatur, quando ternarius numerus, aut quartus, haudquiquam à sermone sub-

A δὲ καὶ ῥάλογος. ἰαυτοὶ δὲ καὶ ἐπέριος Ὁφία, πάχα δὲ καὶ λόγος. ἔπιτιον δὲ εἰ σετήμαλος θαυμαστικὸν ἐνός ἐν αὐτοῖς, καθὼ σοφία ἐστὶν, ἐστὶ πνα θαυμάσια ἀχώρητα τῆ λοιπῆ πῆ αὐτοῦν ἡμιτυτὴ φύσῃ, ἀπνα οἶδεν ἰαυτοῖς. ἐ καὶ καὶ αἰετὶ ὄσον λόγον ἰαυτοῦ δὲ πλὴ σωτὴ τῷ ἀγγίσι πνάματος διλάτῃσασ. ἐπ μὲν γὰ καὶ αὐτοῖς αὐτοῖς μαθητὶν. * Ὁ φάως ἐκ τὸ λυρομύς π. x. ὀαῖς

ἑἰ πῆρα κλήτου καὶ ἀγγίσι πνάματος, ἐπ ἐκ τῷ ἐἰσοδ λήψαται ἐ ἀνάστα λή οὐμίν. ἐ ἡ μ. α. θ. η. ἰαυτοῖς πλὴτα χαρῆς, ἀ ἐκατηίζων ὃ πα- τέλ ἀρχομύος ὁ ἰός γνάσκη, ἔπι μάλιστα ἐπν ἔπιτιον. ἐ ἰ τινω ὁ σωτὴρ ἃ μὲν πνα ἐπέ- ρεις, πνα δὲ πάχα πὺ αὐτῷ, ἐ ἡ ἐσθῆν, ἡ ἐπὶ, ἡ ὀλέτοις, καθὼ ζωὴ ἐστὶν ἡ ἡμομύη ἐν ὃ λόγος βασανιστὸν πὸ πνν ἀεὶ καὶ ἐπέριος ζωὴ ἐστὶν, ἡ ἐπέριος ἐ ἐπέριος ποι τήτοις. ἐ ἰ δὲ αὐτοῦν ἐστὶ ζωὴ καὶ φῶς ἑπὶ ἀδ. θεσπτων, ἐπὶ γὰρ. ἐ καὶ ἡ ζῆροις ἐν αὐτοῖς ζωὴ μὲ, ἐ ζωὴ ἡν τὸ φῶς C ἑπὶ ἀδ. θεσπτων. ὅ δὲ φῶς ἑπὶ ἀδ. θεσπτων, αὐτῶν ἐστὶ φῶς, καὶ τὸ π ἡ πντων ἑπὶ ἰογα- κῶν, ἰ ἔν ἔπὶ τὸ κῆσάτῃ ὃ, ἀδ. θεσπτων, ἀλλὰ ἑπὶ ἀδ. θεσπτων ἐστὶ φῶς, εἴη ἀ καὶ ζωὴ ἀδ. θεσπτων ἂν κα φῶς ἐστὶ. ἐ καθὼ ζωὴ λείρο- πο ἂν ὁ σωτὴρ ἔγ αὐτῷ, ἀλλὰ ἐπέριος ἑπὶ ζωὴ ἂν ἐστὶ καὶ φῶς. αὐτῃ ἡ ἡ ζωὴ ὃ λόγος ἔπι- γνάσκη ἀρώσεος αὐτῆ μὲ τὸ ἔπι γνάσκη πν γὰρ ἄκ. λόγον γὰρ καὶ πν ἑπὶ ἑπὶ τῆν κῆσῃ- ἔσσητα πῆν ψηγέω ἐν τῆ ψυχῇ δὲ, ἡ κα μὲ τῆ- D τῶν κα πῆν ἀπὶ αὐτῷ κῆσῃρον πῆσιος πῆσαι- ρεδίσιος νεκρότιτος κα ἀσθενείας, ἡ ἀκρμῃτιος ζωὴ ἐστὶ γνῆται πῆσῃ πνμὴ ὃ τῷ λόγος καθὼ εὐός ἐστὶν αὐτῶν ποιήσση π χαρητικῶν. πηρη τῶν ἡ πῆ δὺο ἐν, κα πῆν δῆσφοραι αὐτῶν ἐξέσασῃον. πῆσῃτον μὲν γὰ ἐν τῷ. λόγος ἐν ἀρχῇ. δά- ππεσν ἡ ἐν τῷ. ζωὴ ἐν λόγος. ἀλλὰ λόγος μὲν ἐν ἀρχῇ κα ἐγνάσκη ἡν γὰ ὅτε ἡ ἀρχῇ ἄσσορος ἡν, εἴς ἐ γῆ. ἐν ἀρχῇ μὲ ὁ λόγος. ζωὴ ἡ ἐν τῷ λό- γος ἡ ἡν, ἀλλὰ ζωὴ ἐγῆρετο, εἴ γὰ ζωὴ ἐστὶ τὸ E φῶς τὸ ἀδ. θεσπτων. ὅτε γὰ ἑδὲ πτα ἀδ. θεσπτων ἡν, ἐσθῆ φῶς τὸ ἀδ. θεσπτων ἡν, ἐ φῶτος τὸ ἀδ. θεσπ- πων ἑπὶ τὸ πῆσῃ δὲ ἀδ. θεσπτων ἀγγίσι νομμῆν. μ. η- δὲ ἡ μῆσῃ ἄλῆσῃ τῶ, χαρητικῶς οἰόμυος πῆσῃτα ἀ πατῆρῆν, πῆς ἄλῆσιος τὸ πῆσῃτον κα ὁ δά- ππεσν κα τῆ ἐπέριος ἀπαμύσιος, κα ἐν χαρόνος μὲ ἀλέσσηται, ὅτε τῆ ἑσῃσῃ ὃ λόγος ἑσῃ- ἔσῃσῃτα πῆτα, κα τῆτῃρτα ἐδάμῶς ἡ ἔν

Ioh. 16. 14.
15.

12
11
10
9
8
7
6
5
4
3
2
1

πεποιτίνω πόσῳ δι' αὐτῶ ἐγένετο, καὶ ἐχέ
 πάντα δι' αὐτῶ ἦν, καὶ χάρις αὐτῶ ἐγένετο σὺν
 ἐν, καὶ δε χάρις αὐτῶ ἐγένετο ἐδὲ ἐν. ἕπας ἔ
 γέγονεν ἐν αὐτῶ, καὶ ὁ λῶ ἐν αὐτῶ ζωὴ λῶ, καὶ
 πάλιν ἐχέ ὁ ἐγένετο ἐν δεχθῆ ὁ λόγος ἦν, ἀλλὰ
 ὁ λῶ ἐν δεχθῆ λόγος ἦν. πινά μὴ λῶιγα ἦν αὐ-
 πιγράφων ἐχέ, καὶ τὰχα οὐκ ἀπιθάνως, ὁ γὰρ
 γονεν, ἐν αὐτῶ ζωὴ ἐστίν. εἰ ὁ ζωὴ ζωὴν ἐστίν
 παρ ἡμῶν ἀποθεσίων φωτῆ, σὺν δὲ ἐν σέστῳ τυ-
 χθῶν ζῆ, καὶ σὺν δὲ ἡμῶν ζωὴν ἐν σέστῳ
 ἐστίν. ἀλλὰ πᾶς ὁ ζωὴ καὶ ἐν φωτῆ ἡσάρ- B
 χῆ, ὁ πᾶς ὁ ἐν φωτῆ ἡσάρχων ζῆ. ὡστε
 μόνον τὸν ζωὴν καὶ πῶτα εἶ) φωτὸς ἦν, φω-
 τὸς δὲ ἦν, ὁ λαμπρὸς τὰ ἔργα ἐμπαροθεν ἡμῶν
 ἀποθεσίων. πάλιν ἐπὶ ἐστὶ τὰ ἀποθεσίων
 μὴ αὐτῶ ἐπιπῶν νοσῶσα ἐκ ἡμῶν εἰρημῶν
 ἀπὸ ἡμῶν ἐπιπῶν, λίγηλα δὲ ἀπὸ ζωὸς καὶ
 φωτὸς ἀποθεσίων, ἐπιπῶν ὁ τῆ ζωὴ ἡσάρ-
 τος, καὶ ἐπιπῶν φωτῆ ἀποθεσίων σέστῳ ἀ-
 ποθεσίων, ἔστιν ἰδῆν ὅτι ὁ ἐν σέστῳ ἡμῶν
 ἀποθεσίων τυχθῶν ἐν ἡσάρτῳ ἐστίν, ὁ ὁ τὰ
 τῶ ἡσάρτῳ ἀποθεσίων ἐκ ἀπὸ μὴ σέστῳ ἐστίν.
 ὁ ὁ μνημονῶν τῶ δεῦ, ἐάν γὰρ νοσῶν τὴ ὁ
 μνημονῶν αὐτῶ, οὐκ ἔστιν ἐν τῶ ἡσάρτῳ,
 καὶ ὁ εἰρημῶν. οὐκ ἔστιν ἐν τῶ ἡσάρτῳ ὁ
 μνημονῶν ἡμῶν. εἴτε ὁ σέστῳ ἀποθεσίων, εἴ-
 τε ἡσάρτῳ ὁ φῶς τοιαῦτα ἐστίν, ἀλλὰ λόγος.
 * καὶ ἐπὶ ἡμῶν * ἡ μεταποτὲ σέστῳ, καὶ ὁ φῶς ἐν κυ-
 ρείῳ, καὶ ἀλλὰ ἀπὸ ἀπὸ καὶ πῶτα μὴ ἡμῶν
 ἀπὸ ἀπὸ ζωὸν. ὡστε ἔστιν πῶ ὁ σέστῳ,
 ὡστε * ὁ δικτῶν ὁ πῶτος σέστῳ ἀν γέγονε
 τῶ ἡμῶν φῶς ἐν κυρῆῳ. καὶ ὁ τῶ οἰομέ-
 νος εἶ) φῶς πῶτα μὴ ἀπὸ, ὡστε ὁ πῶτος
 καὶ τῶ ἀπὸ ἀπὸ, οὐκ οἶδα εἰ σῶ (εἶ)
 ὁ ὁ πῶτα μὴ εἶ) ποτὲ σέστῳ, καὶ ὡστε
 αὐτῶ γέγονε φῶς. εἰ γὰρ ὁ πῶτα μὴ ἀπὸ πο-
 τὲ σέστῳ ἦν, ὁ γέγονε πῶ ἐστίν; εἰ δ' ἀπὸ
 * ἐπὶ ὁ σέστῳ γέγονε φῶς, πῶ ἡ ἀπὸ ἀπὸ
 τῶ μὴ πῶτα σέστῳ διώσῳ ἡμῶν φῶς; εἰ
 * καὶ ἡμῶν μὴ γὰρ ἐπὶ πῶτα μὴ εἰλεῶ ὅτι * ἡ μεταποτὲ ἐν
 σέστῳ, καὶ δὲ φῶς ἐν κυρῆῳ. ἐπὶ δὲ ἀν
 οἰομέ φῶς ἀπὸ ἀπὸ, ἐπὶ σέστῳ ἡσάρ, ἡ
 σέστῳ εἶ) καὶ γέγονε εἶ) ἡ φῶς ἀπὸ
 ἀπὸ ἀπὸ, καὶ δὲ ὁ πῶτος φῶς γέγονε
 ποτὲ σέστῳ, καὶ δὲ φῶς ἐν κυρῆῳ, ὡς διώσῳ
 τῶ ὄντος ὁ σέστῳ εἰς φῶς μεταποτὲ. ὡς χαλε-
 πὸν ὁ τὰ ἀπὸ πῶτα σέστῳ ἀποθεσίων, καὶ
 ἀπὸ τῶ ἡσάρτῳ τῶ τυχθῶν τῶ σέστῳ
 ἡμῶν ἀπὸ ἀπὸ ἀπὸ ἀπὸ ἐκ ἡμῶν εἰρημῶ-
 νων, ὁ ἐπιπῶν ἡμῶν τὰ τῶ ἐπὶ ὁ γέγονε

A strati erant. Ut igitur omnia per ipsum facta sunt, non omnia per ipsum erant, & sine ipso factum est nihil, non sine ipso erat nihil, sic quod factum est in ipso, non quod erat in ipso, vita erat. Et rursus non quod factum est in principio Sermo erat, sed quod erat in principio, Sermo erat. Quaedam tamen exemplaria, & fortassis non improbabili- ter habent: Quod factum est, in ipso vita est: quod si vita idem est cum luce hominum, nullus qui sit in tenebris vivit, nec ullus viventium est in tenebris, cum omnis, qui vivit, is etiam sit in luce, & omnis, qui sit in luce, is etiam vivat, adeo ut solus, & omnis vivens sit lucis filius; filius autem lucis, cujus luceant opera coram hominibus. Rursus, quoniam ex his, quae differimus de contrariis, intelligi possunt contraria pratermissa, differit autem de vita, & luce hominum, contrarium autem vitae mors est, & contrarium luci hominum, tenebrae hominum, videre est quod qui in tenebris existat hominum, is etiam sit in morte, & quae mortis sunt agens, non alibi sit quam in tenebris. At qui memor est Dei (si consideraverimus, quid sit memorem esse Dei) non est in morte juxta illud, quod dicitur: Nihil rei cum morte habet, qui me-
 mor est tui. An vero tenebrae hominum, & mors, natura talia sint, nec ne, alterius est considerationis: Nos eramus aliquando
 tenebrae, nunc autem lux in Domino, etiam si sancti, spiritualisque jam aliquo maxime pacto sumus. Quisquis fuit aliquando tenebrae factus est perinde atque Paulus, tenebrae cum esset, capax & aptus, ut fieret lux in domino. Haud vero scio, an juxta opinionem eorum, qui naturas rentur spiri- tuales, veluti Paulum, ac sanctos Apo- stolos, consistat, spiritualem esse aliquan- do tenebras, ipsumque postea lucem fieri, nam si spiritualis tenebra quandoque fuit, te: restis qualis? Quod si verum est, tenebras factas fuisse lucem, quoniam pri- vata electio est, cur non omnes tenebrae lux fieri queant? Nisi enim de Paulo di- ctum fuisset: Eramus aliquando in tene- bris, nunc autem lucidi cum domino, locum utique habuisset opinio de naturis in illis, quos arbitrantur esse naturae deperdita, quoniam tenebrae fuerant, vel tenebrae sunt. Nunc autem Paulus inquit se ali- quando tenebras fuisse, nuncque esse lu- cem in Domino, quasi in lucem tenebrae transire possint. Haud autem difficile est cernentem uniuscujusque contingentem mutationem in melius, vel in peius, dili- genter perspicere ex his, quae diximus, quae ad omnes tenebras hominum, & quae ad hanc mortem in tenebris hominum

* καὶ ἐπὶ ἡμῶν

* καὶ ἐπὶ ἡμῶν

* καὶ ἐπὶ ἡμῶν

* καὶ ἐπὶ ἡμῶν

existentem pertinent. Caterum valde co-
 acte ad hunc contextum veniens Hera-
 cleon: *Quod factum est in ipso, vita erat, in*
ipso interpretatus est, in hominibus spiri-
tualibus: quasi Sermonem, & spirituales
idem esse arbitratus fuerit. Et si non aper-
te id dixerit, at veluti causam reddens in-
quit: Ipsam enim primam formationem, quo-
ad ortum attinet, ipsis praeiit, ab alio prae-
missa in formam, & illuminationem, & de-
lineationem propriam ducens, & ostendens.
 Non observavit autem Paulum de spiri-
 tualibus loquentem eos homines esse, re-
 ticiisse: *Animalis enim, inquit, homo non*
recipit, quae sunt spiritus: stultitia enim est il-
li: at spiritualis omnia diiudicat. Nos enim
 dicimus non ab re nomen hominis à Pau-
 lo praetermissum, cum spiritualement dice-
 ret, eo quod praestantius quiddam spiri-
 tualis sit, quam homo: nempe homine,
 vel in anima, vel in corpore, vel in utrif-
 que formam accipiente: non ita vero in
 spiritu, his longe diviniore; secundum
 cuius participationem praevalentem est
 spiritualis. Praeterea vero quae ad talem
 opinionem spectant, vel sine apparenti
 demonstratione enunciat, ne mediocrem
 quidem persuasionem attingere valens,
 differendo de hisce rebus. Sed de illo ha-
 stenus. Age vero inquiramus etiam nos
 hoc, scilicet num vita erat hominum tan-
 tum lux, & non potius cuiusvis in beati-
 tudine existentis. Nam si vita & lux homi-
 num idem sunt, & hominum tantum sit
 Christi lux, hominum tantum etiam vita
 erit: hoc autem suspicari aequè stultum est,
 atque impium, refragantibus aliis Scriptu-
 ris huic intelligentiae: siquidem quando
 proficiemus, erimus tanquam pares Ang-
 gelis. Sed sic solvendum est dubium; si
 quid aliquorum esse dicatur, non conti-
 nuo illud ad eos solos, de quibus id dici-
 tur, pertinere. Sic igitur non si vita lux
 hominum dicitur, hominum tantum est
 lux. Poterat enim addi, vita erat hominum
 tantum lux, fieri enim potest ut lux homi-
 num, aliorum quoque, praeterquam homi-
 num sit lux, perinde atque cum anima-
 lia quaedam, & plantae hominibus suppe-
 ditant, unde alantur, tamen alia quoque
 praeter homines alere possunt. Hoc autem
 exemplum ex consuetudine sumptum est.
 Verum enimvero dignum est, ut è Scri-
 pturis Dei spiritu proditis, simile confe-
 ramus. Proinde hoc in loco inquirimus,
 num quicquam prohibeat, lucem homi-
 num esse etiam lucem aliorum: dicentes
 non quia dicatur lux hominum continuo
 excludi alios ipsis etiam hominibus pra-
 stantiores, ne perinde sint lux, atque ho-

3. Cor. 2.
14. 15.

καὶ κρήνην ἐκείνου μεταβολῆς· πῶς δὲ εἰσάγει
 κατὰ τὸν τόπον ἡρώδης ὁ βασιλεὺς, πῶ· ὁ
 γάρ κεν ἐν αὐτῷ ζῶν ἦν, ὁξείλαφεν δὲ τὴν ἐν
 αὐτῷ, εἰς τὰς ἀνθρώπους τῶν πνευματικῶν,
 εἰσὶν αὐτῶν νομίμας εἶναι· ἐν λόγῳ καὶ τῶν πνευ-
 ματικῶν· εἰ καὶ μὴ ἑσθλῶς εὐτ' εἴρηκε, καὶ
 ὡσαυτὶ ἀπολογῶν φησὶν· αὐτὸς γὰρ πῶς πρῶ-
 τῶν μορφῶν πῶς καὶ πῶς ἦσαν αὐτοῖς κρή-
 ναι· πῶς καὶ ἄλλοι κρήνας εἰς μορφῶν καὶ εἰς
 φωνῶν καὶ ἑσθλῶν ἰδὼν ἀγαθὴν καὶ
 ἀγαθῆς· ὁ κρήνην δὲ ἐν τῷ πνευ-
 ματικῶν κρήνην πάλαι λεγόμενον, ὅτι αὐ-
 θήτης αὐτοῖς εἶναι ἀποκρίσει, ἡλικὸς αὐ-
 θήτης ἢ ἀγαθὸν τὰ τῶν πνευματικῶν τῶν εὐ-
 μωρία γὰρ ἐστὶν αὐτῶν· ὁ δὲ πνευματικὸς ἀγα-
 κρὴν πῶς· ἡμεῖς γὰρ ἂν μάταιον αὐτὸν φαίμεν
 ὅτι ἡ πνευματικὸν μὴ πρῶτον κρήνην ὁ, ἀν-
 θήτης· κρήνην γὰρ ἡ ἀνθρώπων ὁ πνευματι-
 κῶς, τῶν ἀνθρώπων ἡτοῖ ἐν ψυχῇ ἢ ἐν σώματι ἢ
 ἐν ἀμφοτέροις χαρακτηριστικῶν, ἡλικὸν δὲ ἐν
 ἐν τῶν ἡτοῖ πνευματικῶν, ἢ καὶ μετα-
 κληθὲν ὅτι κρήνην, κρήνην ὁ πνευματικῶν·
 αὐτὸ δὲ ἐν τῶν τοῖς τοῖς ἀποκρίσει, ἡ-
 εἰς καὶ φωνῶν ἀποκρίσει, ἀποκρίσει,
 ἢ καὶ καὶ τῶν τῶν ἀποκρίσει φωνῶν εἰς
 ἐν τῶν τῶν ἀποκρίσει λόγῳ καὶ ἑσθλῶν μὴ
 ἑσθλῶν ἐκείνου· ὅτι καὶ ἡμεῖς ἐν τῶν ζήτη-
 σαι, εἰ ἢ ζῶν ἢ μόνον ἀνθρώπων φωνῶν,
 καὶ μὴ πῶς ἀποκρίσει ἐν μετακλήσει τῶν
 φωνῶν· ἐὰν γὰρ αὐτῶν ἦν ζῶν καὶ φωνῶν ἀν-
 θρώπων, καὶ μόνον ἀνθρώπων εἶναι ὁ τῶν φωνῶν,
 μόνον ἀνθρώπων καὶ ἢ ζῶν· τῶν δὲ ἀποκρίσει
 ἑσθλῶν ἐστὶν ἡλικὸν αὐτῶν καὶ ἀποκρίσει, ἀποκρίσει
 ἐσθλῶν ἢ ἀλλων χαρακτηριστικῶν τῶν ἐκδοχῶν·
 εἰ γὰρ τῶν ἀποκρίσει, ἡλικὸν ἐσθλῶν· ἡ-
 τῶν δὲ λυτῶν ὁ ἀποκρίσει, ἡλικὸν εἰ πῶς ἀποκρίσει
 τῶν, ἐκείνου μόνον ἐστὶν ὁ λεγόμενον· ἡλικὸν
 αὐτῶν ἢ ἀποκρίσει φωνῶν ἀνθρώπων, μόνον ἀν-
 θρώπων ἐστὶν φωνῶν· ἐκείνου γὰρ ἀποκρίσει, ἢ
 ζῶν ἦν, ὁ ἦν ἀνθρώπων μόνον φωνῶν· εἴθετι γὰρ
 ὁ φωνῶν ἦν ἀνθρώπων, καὶ ἑτέρων ἀπὸ τῶν
 ἀνθρώπων εἶναι φωνῶν· ὡς εἴθετι τῶν τῶν
 καὶ τῶν τῶν φωνῶν ἀνθρώπων ὅσα φωνῶν, καὶ
 ἑτέρων ἀπὸ τῶν ἀνθρώπων τῶν αὐτῶν φωνῶν
 φωνῶν καὶ τῶν φωνῶν τῶν ἀποκρίσει ὁ πα-
 ρακλήματα· ἀποκρίσει ἢ ἀποκρίσει λόγῳ
 ἡμεῖς ἀποκρίσει· ἐκείνου τῶν ζήτησιν
 ἐκείνου ἀποκρίσει ὁ φωνῶν ἦν ἀνθρώπων, καὶ ἑ-
 τέρων εἶναι φωνῶν· λέγοντες ὅτι ἡλικὸν, ἐπὶ λέγα-
 ραι φωνῶν ἀνθρώπων, ἡλικὸν ἀποκρίσει καὶ ἑτέρων ἀπὸ τῶν ἀνθρώπων κρήνην, ἢ καὶ ἀποκρίσει

* καὶ ἡλικὸν

* καὶ ἀποκρίσει

* 2. 17. *Ἰσραῖτοι ὁμοίαν * εἶεν ὡς φῶς . ἀναγέγραπται* A
 δὲ ὁ θεὸς , θεὸς εἶναι ἀβραάμ , καὶ θεὸς ἰσακ ,
 καὶ θεὸς ἰακώβ , ὁ δὲ εὐλογημένος ἐπὶ τὸν εἶρη ,
 ἢ ζῶν ἐν τῷ φῶσι τοῦ ἀδελφοῦ , ὁ φῶς μη-
 δένος ἐπέρου εἶναι ἢ τοῦ ἀδελφοῦ , καὶ ὁ ἴμοιο-
 οὐ εἰρησίου ὅτι θεὸν ἀβραάμ , καὶ θεὸν ἰσακ ,
 καὶ θεὸν ἰακώβ , μηδένος εἶναι θεὸν , ἢ τοῦ περὶ τὸν
 μόνου τῶν πατέρων . ἐπὶ δὲ γε καὶ ἡλία θεός ,
 καὶ ὡς φησὶ ἰωάννης , τὸ παῖος αὐτῆς σωματώ ,
 καὶ θεὸς τοῦ ἑσθραίου . ὁ δὲ φησὶ καὶ ὁ ἴμοιοι εἰ
 μηδὲν καλῶν εἶναι αὐτὸν καὶ ἐτέρων θεῶν , ὡς δὲ B
 καλῶν εἶναι ὁ φῶς τοῦ ἀδελφοῦ καὶ ἐτέρων
 πατέρων τοῦ ἀδελφοῦ φῶς ἄλλος δὲ τίς παρ-
 ρησάμενος ταῦ . ποιῶσιν αὐτῶν καὶ εἰ-
 κῶνα , καὶ ὁμοίωσιν ἡμῶν , πάντες δὲ καὶ εἰ-
 κῶνα καὶ ὁμοίωσιν ἡμῶν θεῶν , ἀδελφοῦ ἑνεί-
 φως , μελῶν ἡμῶν εἰς τὸ πᾶσα δειγμα-
 σιν , ὅτι ὡς τὸν ἀγγέλου τῆ γραφῆς ἀδελφοῦ ἢ
 ἀγγέλου φῶς . ὅτι γὰρ τὸ αὐτὸ ἡσυχία μὲν
 * 2. 18. * ἢ καὶ εἶναι ἢ ἀγγέλος καὶ ἀδελφοῦ παρρησά-
 ρια . ὡς περὶ τοῦ ἡσυχία εἰρησίου παρρησά
 βραάμ περὶ τὸν καὶ ἡμῶν ἐν τῷ φῶσι δύο ,
 καὶ ἐν τῷ φῶσι εἰρησίου τῆ γραφῆς . ὅτι μὲν ἀδελφοῦ ,
 ὅτι δὲ ἀγγέλου εἶναι λόγονται πᾶσι τῶν τομῶ-
 ζων ἐφ' ὅτι ὡς περὶ τῆς ὁμοιομοιότητος ἀ-
 δελφοῦ εἶναι ἀγγέλου , ὡς ὁ Ζαχαρίας λέγει .
 ἀγγέλος θεοῦ ἐγὼ μὲν ἰωάννης εἶμι , λέγει κύριος .
 πρὸς τὸν πατέρα . καὶ ὁ ἰωάννης ὡς δὲ γὰρ ἡσυχία .
 εἰδὲ ἐγὼ ἀποπέμψω τὸν ἀγγέλου μου πρὸς σὺν
 ποιῶσιν , ὅπως καὶ οἱ ἄγγελοι ἀδελφοῦ τῶ ἔργον
 τῶν ἡμῶν ποιῶσιν , καὶ ὁ ἀδελφοῦ τῶ φῶσι ἀδελφοῦ
 κληθῆναι . καὶ ἐπὶ μᾶλλον ἀδελφοῦ ὅτι ὅτι
 τῶ κρηθῶναι διυμάμων τὰ ὀνόματα ἐπὶ φῶσι
 ζῶν εἶναι ὀνόματα , ἀλλὰ τὰ ζῶν ἐν ἡδὲ ἡς καὶ
 ἡδὲ λογικῆ φύσις τῶ ζῶν ἀπὸ θεοῦ . θε-
 νος γὰρ ὅτι εἶδος ζῶν , ὡς δὲ ἀγγέλου , ὡς δὲ κλη-
 θῆναι , ὡς δὲ εἶδος , ἀλλὰ ὀνόματα παρρη-
 σάμενος ἐφ' ὅτι ἐπὶ τῶν οἱ ὡς παρρησάμενος
 εἶναι , ὡς δὲ ἡσυχία εἶναι ὅτι ἄλλο ἢ εἶναι ἢ
 ἀδελφοῦ , καὶ τῶ ἀποκρίμενος συμβεβηκε
 ὁ θεοῦ εἶναι , ἢ κληθῆναι ἢ ἀγγέλου , ἢ ἀγγε-
 λία . καὶ ἐν τῷ ἴσῳ δὲ τῶ τῶ καὶ εἶναι τῶ
 ὡς περὶ τῶ ἴσῳ ἀδελφοῦ ἐν ἡσυχίᾳ , ὡς φη-
 σιν . ἐγὼ ἀγγέλου τῶς κληθῆναι διυμάμων νυ-
 νὲ ἀγγέλου καὶ τῶ ὡς ὡς ἴσῳ διυμάμων
 ἐκλήθη ὁ φῶς τοῦ ἀδελφοῦ καὶ φῶς
 ὡς δὲ λογικῶν , τῶν τῶς διυμάμων τῶ καὶ εἰ-
 κῶνα καὶ ὁμοίωσιν εἶναι θεοῦ ἀδελφοῦ τῶ
 κληθῆναι . ὁ αὐτὸς μὲν ἴσῳ τῶ ἀγγέλου ὀνομαζο-
 μένος φῶς τοῦ ἀδελφοῦ , καὶ ἀποκρίμενος
 Paris 11.

mines. Nam cum sit scriptum, Deum esse
 Deum Abraham, & Deum Isaac, & Deum
 Jacob, qui voluerit, quia dictum sit, vita
 erat lux hominum, lucem ad nullum al-
 lium præterquam ad homines pertinere,
 existimet oportet is pari modo, Deum
 nullius alterius Deum esse, nisi tantum
 horum trium patrum. Verum Solis pro-
 fecto etiam est Deus; & ut inquit Iudith,
 patris sui Symeon, atque etiam Hebræo-
 rum est Deus. Quamobrem si nihil prohi-
 bet Deum aliorum quoque esse Deum,
 eodem modo nihil prohibeat oportet,
 lucem hominum esse etiam aliorum, præ-
 terquam hominum, lucem. Porro alius
 quispiam etiam testimonio illo utens:
 Faciamus hominem ad imaginem, & simili-
 tudinem nostram, hominem esse dicit, quic-
 quid ad imaginem Dei sit factum, innu-
 meris hac in re utens exemplis, nihil re-
 ferre Scripturæ, hominem dicat, an An-
 gelum, de eodem enim subjecto alicubi
 poni Angeli, & hominis vocabulum,
 quemadmodum in tribus illis, qui apud
 Abraham hospitio fuerunt, & in
 duobus qui Sodomis fuerunt, & in tota
 Scripturæ serie, aliquando quidem An-
 geli, aliquando vero homines esse dicun-
 tur. Quinetiam, qui hoc existimat, dicet,
 quod ut homines vocati sunt Angeli,
 apud eos, quos palam cernere est esse ho-
 mines, quemadmodum Zacharias dicens:
 Angelus Dei ergo vobiscum sum: dicit Domi-
 nus omnipotens, & Ioannes, de quo scri-
 ptum est: Ecce ego mitto Angelum meum an-
 te faciem tuam, sic etiam qui Dei sint An-
 geli, hoc vocabulo nuncupati propter
 officium, qui non fuerunt vocati homines
 propter naturam. Præterea magis etiam
 hoc corroborabit, quoniam nomina in
 virtutibus præstantioribus non naturarum
 animalium sunt nomina, sed ordinum,
 quos hæc, & hæc, rationis compos natura
 sortita sit à Deo: Thronus enim non spe-
 cies animalis est, neque Principatus, ne-
 que Dominatio, neque Potestas species
 sunt animalis, sed rerum nomina, in qui-
 bus ordinati sunt, qui sic appellantur,
 quorum subjectum nihil aliud sit, quam
 homo, cui subjecto contingat esse vel
 Throno, vel Dominationi, vel Principa-
 tu, vel Potestati. Et in Iesu Nave pon-
 nitur illud, Visus est Iesu ipsi homo in
 Iericho, qui inquit: Ego sum princeps
 exercitus potentie Domini, nunc accessi.
 Secundum hoc ergo, ut æque valens,
 interpretabitur lucem hominum, lu-
 cem etiam esse cuiuslibet qui rationis
 sit compos, quippe quia sit homo, ad
 imaginem, & similitudinem Dei. Sa-
 ne lux ipsa trifariam nominatur, Lux
 hominum, & simpliciter Lux, & Lux

ὃ σὺ τὴν μου, τίνα φιλῆσθεύσθε; & ἀλλήλους ἐν συζητήσας
 μωλοργίας, ἐξ οἰκισμοῦ ἑαυτοῦ τὸ ἐξ ἀληθείας
 παρῆλθαι λόγον ἐξ ζωῆς, οὗτος ἀπίστα-
 τον ἐ λέγουσα ἀποδοῦσαι, πῶς γὰρ ἢ καὶ αὐτοὺς
 σὺ ζῶντος τὸ λόγου ζωῆς πὸ γινωσκόμεν ἐν τῷ συ-
 ζῆται ἡμεῶν. ὃ γινώσκοντες γὰρ, φησὶν, οὗ αὐ-
 τῶν διὰ λόγον τῷ παρῆλθαι λόγον ζωῆς ἦν.
 λεγόμενος εἶπε ἡμῖν πῶς ἢ σὺ ζῶντος τὸ λόγου
 ζωῆς γινώσκοντες ἐν τῷ λόγῳ, ἐπὶ πῶς μάλλον τὸ λό-
 γου ἢ ζωῆς φῶς ἐστὶν ἢ ἀπὸ φωτός. εἰκός δὲ B
 τοὺς ἀδελφοὺς αὐτοῦ ἐν ταῖς ζητήσεσιν αἰνέ-
 ποιδίους, πληγῆσθε ἑαυτοῦ ἢ ἀπὸ ἀπορήματος
 ἀπερωπαστήν ἡμῶν, ἐξ ἀλλήλων φιλοφρονέσας, ἐὰν
 μὴ ἕνωσιν ἀπίαν δι' ἡν ἐλάττω λόγος εἴρηται τὸ
 φῶς ἢ ἀπὸ φωτός. ἀλλ' ἢ ἡμεῶν ἐν τῷ
 λόγῳ ζωῆς, πῶς ἐς ταῦτα ἀποκρινόμεθα,
 ἐπὶ ζωῆς ἐλάττω ἐξ ἢ κοινῆς λογικῶν ἐξ ἐλόγων
 λέγεται, ἀλλ' ἢ ἐπιτηρομένη ταῦ ἐν ἡμῖν συμ-
 πληρομένη λόγῳ τῆς μετοχῆς ἀπὸ τοῦ παρῆ-
 λθαι ἡμεῶν τὸν λόγον. καὶ ἐπὶ τὸν τὸ ἀπο-
 φησίναι πῶς δικαῖον ζωῆς, οὗτος ἔστω δὲ ἄ-
 ληθῆς, καὶ περὶ τῆς τῆς ἀληθείας ζωῆς
 παρῆλθαι κινωσόμενοι αὐτῆ, ἢ τις ἡμεῶν ἐν
 ἡμῖν ἐ φησὶν τῶν πῶς ἑαυτοῦ γινώσκοντες. ἢ
 πῶς αὐτῆ ἢ ζωῆς ἢ οὗτος ἡμῖν δυνάμεν καὶ οὗτος
 ἐνεργῆσαι φῶς ἐστὶν, ὅς τῶ τῆς γνώσεως ἐπέτα-
 ζῆν μὴ οὐδὲν ἀπὸ τοῦ φῶς, ἀλλ' ἐπέταξιν καὶ
 ἐνεργῆσαι γινώσκοντες φῶς, ὁδὸν δὲ ὅτι πῶς οὗτος
 κἀπὸ τοῦ φῶς ὅτι ἀπὸ τοῦ πάλου παρῆλθαι
 ἡμῶν. ἐπιτηρομένη τὰ χαρίσματα κρείττονα, με-
 ζονα δὲ ἢ χαρισμάτων ὅτι καὶ πῶς τῶν παρῆ-
 λθαι ἡμῶν, ὅτι παρῆλθαι λόγος σοφίας ἐξ τῆς
 ἐπέταξιν λόγος γνώσεως. ἀλλ' οὗτος τῆς ἀφ' ἑαυτοῦ
 αὐτῶν, ἀπὸ τῆς ἐπέταξιν ἀπὸ τῆς ἀφ' ἑαυτοῦ
 ἐνεργῆσαι ἐξ ἡμέρας τῆς ἀφ' ἑαυτοῦ ἐνεργῆσαι
 φῶς ἐξ ἡμέρας, ἢ τὸ πῶς ἐν τῇ σκοτίᾳ φῶς ἐστὶν
 ἢ σκοτία αὐτῆ ἐ κατέλαθεν. ἐπὶ ἀπὸ τῶ ἢ
 ἀπὸ φωτός, ἐπει ἀπὸ τῆς ἀφ' ἑαυτοῦ, ἐπιτηρομένη
 φῶς, οὗτος δὲ ἐπὶ τῆς ἀφ' ἑαυτοῦ ἐνεργῆσαι κἀπὸ
 τῆς σκοτίας. ἀπὸ δὲ ἔστα δὲ ἀπὸ τῆς ἀφ' ἑαυτοῦ
 ἀφ' ἑαυτοῦ φησὶν ἐπὶ τὰ ἡμεῶν ἐστὶ τὸ φῶς. E
 ἢ ἀπὸ τῆς ἀφ' ἑαυτοῦ δύο ἰδιῶν παρῆλθαι ἡμῶν
 δὲ ἐξ ἢ σκοτία αὐτῶν ἐστὶ γὰρ ὅτι ὁ φῶς ἢ ἀπὸ
 ἀπὸ τῆς ἀφ' ἑαυτοῦ κἀπὸ τῆς ἀφ' ἑαυτοῦ
 ἡμῶν αὐτῶν, ἐπε φῶς ἐπιτηρομένη, ἐξ ἡμέρας
 φῶς ἡμῶν φῶς γνώσεως. ὅτι δὲ ἀπὸ τῆς ἀφ' ἑαυτοῦ
 καὶ ἢ ἀφ' ἑαυτοῦ γοῦτος, ἢ τῆς ἀφ' ἑαυτοῦ
 αὐτοῦ, quae possederit hominum lucem, qui-
 que ipsius splendores participave-
 rit, lucis opera perficere, & illustratum luce

minatio mea, & salus mea quem timebo? Sane ad eos qui fingunt fabulosū de seculis in conjugationibus commentum, & existimant à mēte, & veritate sermonem, vitamque jam ante emissos, & productos fuisse, haud absurdum est talia movere dubia. Quomodo enim vita sermonis, ut ipsi tradunt, conjunx esse sumit in marito? Quod factū est enim inquit in ipso (scilicet prædicto sermone) vita erat. Dicant ergo nobis, quomodo ipsa vita potius quam sermo lux sit hominum. Verum enimvero probabile est, ut viri meliore mente præditi, qui quaestionibus permoventur, dubitatione hac percussi, ex adverso nos interrogent, urgeantque, ni invenimus causam, per quam sermo non sit dictus lux hominum, sed vita quae facta est in sermone ipso: quibus talia respondebimus, vitam hoc in loco non eam intelligi, quam communiter participant, & rationis capaces, & bruta, sed eam quae completa in nobis rationi supervenit, sumpta participatione aὐτὸ τῷ παρῆλθαι λόγου. [hoc est à ratione prima,] cujus in primis vitam participes efficiuntur, ut ab aparente, nec vere existente vita abducatur, vitam illam vere existentem capere desiderantes, qua percepta mox in nobis oriri etiam dicimus fundamentum lucis cognitionis. Et fortassis ipsa hac vita penes quosdam quidem potentia, non actu, lux est: nempe penes eos, qui minime, quae ad cognitionem pertinent, inquirere contendunt: apud quosdam vero actu etiam factos jam lucem; quos eos esse perspicuum est, qui Pauli praeceptum cum laude impleverint, nimirum: *Amulami charismata utiliora*, quibus charismatibus utilius illud est, quod omnibus etiam praenonitur, nempe sapientiae sermo, quem mox cognitionis sermo sequitur. Iam vero quid differant inter se sapientiae, & cognitionis significata ipsa mutuo inter se collata, non est praesentis temporis differere.

TOMVS QVARTVS.

Et lux in tenebris lucet, & tenebrae eam non apprehenderunt.

A Dhuc de hominum luce, quoniam in ordine prima est, inquirimus, atque etiam, opinor, de eius contrario, nempe tenebris, de quibus nondum inquisivimus. De hominum autem luce inquam, quoniam fortasse lux hominum genus est duarum specialium rerum; atque etiam similiter tenebrae. Vt enim dicimus eum, qui possederit hominum lucem, qui que ipsius splendores participaverit, lucis opera perficere, & illustratum luce

* ζ. εκ. τας αν. ειν πω. δ. τω δ. οκ. μ. ο. ο. ο. ο. ο.